



## OCENJUJEMO

### Gledališče

#### Ko je otrok bil otrok

Mestno gledališče ljubljansko

★★★★★

Drama (pa tudi predstava v režiji Julije Rošina) *Ko je otrok bil otrok* je – na neki način – skrajno gledališka. Opominja nas, denimo, da v gledališču ni neba, da je v gledališču vselej vse neresnično. Tudi če igralka vestno raziše svoj lik, kakor to v drami stori Marion (Iva Kajnc), je tisto, kar je iskreno, na odru pogosto preprosto spregledano in nepomembno; ko Marion zares joka pred kamero v nekem filmu, je solzica (četudi globoko intimna in iskrena) preneznatna. Predstava se z vprašanjem gledališča in gledališkega ukvarja še drugače; omisli si namreč postopek igre v igri. Spremljamo igralce, ki postavljajo igro; okvir je torej dramska vaja, igra, ki se je igralci lotevajo, pa je naslovljena *Nebo nad Evropo* in vsebuje eksplicitne (mestoma citatne) navezave na Wendersov film. Igralci privzemajo različne vloge; so (vsaj) igralci predstave *Ko je otrok bil otrok*, igralci v predstavi *Nebo nad Evropo* in liki te vložene predstave. Preprašujejo resničnosti in iščejo sidrišče v vlogah, ki jih privzemajo, podobno, kakor bržkone počne sodobni slehernik, ki mora – ko odraste – privzeti različne družbene vloge in najti v sebi točko, v katero se vse steka – sidrišče. Morda se tukaj najbolj jasno odpira vprašanje otroštva, ki je vpisano



tudi v Wendersov film. Katere so razlike med otroštvom in odraslostjo, ki eno ločijo od drugega? Film se riše na subtilno podstavljenem odmevu druge svetovne vojne in »otročstvo« je mogoče razumeti tudi kot dobo pred tovrstno izkušnjo popolnega terorja. Odraslost skuša na novo osmisлити omadeževani svet – osmišlja ga skozi majhne izkušnje človeškega – srkanje kave, ogrevanje dlani, razgibavanje otrdelih mišic – ter skozi obuditev hrepenenja ter ljubezni. *Ko je otrok bil otrok* se s tem izzivom ne sooči prepričljivo; pred gledalca postavi Vnukinjo, dekle, ki je ravno dopolnilo osemnajst let in se je torej znašlo na simbolnem prehodu med otroštvom in odras-

lostjo. Življenje zavrača kot nesmiselno. V monologu spregovori o tem, da živi v nezanimivi državi, v ubogem času, v katerem se pri vsem varčuje in kjer vsi govorijo o svobodi, čeprav svobode ni več. Vnukinja, kot se spodobi za mlado dekle, hodj tudi na proteste (ne vemo pa, proti čemu protestira in kaj bi rada dosegla; enkrat prej celo pove, da je nič ne zanima). Parole, skratka. Znova se temu očitno ni dalo izogniti – poenostavljenemu, kričečemu in praznemu govoru o strašnem času krize in izgubljenih generacij, ki je – povrh vsega – v predstavo umeščen precej neprepričljivo.

Predstava sicer postreže z množico izvirnih, lepo detajliranih prizorov: posebej posrečena se mi je zdela recitacija Handkejeve pesmi *Ko je otrok bil otrok*, ob kateri Iva Kajnc poskakuje po »lužah«, zvok pljuskajoče vode pa ponazori Doroteja Nadrah, ki z roko pljuska po vodi, zajeti v veliko posodo, in v drugi roki drži mikrofona. Podobno poetičnost ima v sebi prizor smrti; ko Starejša igralka (Mirjam Korbar Žlajpah) umre, je dejanje smrti prikazano s preprostim priklonom in snemanjem pokrivala z glave, ki razkrije bolezen – raka. Zdi se, da so bili posamezni prizori dodelani s posebno pozornostjo, da pa je nekako zbežala iz rok celota, ki mestoma deluje preveč medlo, neenotno in nekoliko tendenčno. Verjetno k temu prispeva tudi pomanjkanje energije med igralci – splošen občutek je tako precej razvodenel.

**ANJA RADALJAC**